

අපේ සාහිත්‍ය විශාස

පුවත්පත් බිහිවීම

සිංහල පනපොත මුද්‍රණයෙන් පළවෙද්දී ප්‍රචාන්ති පත්‍රවල අවශ්‍යතාව මතු වී තිබුණේ ඒ සඳහා ක්‍රමවත් පසුබිමක් සකස් වීමට සෑහෙන කාලයක් ගත වූයේය. සිංහල මුද්‍රිත කෘතියක් නිකුත්වීම සිදුවූයේ අඩසියවසකට පසුවය. එය පවා පුවත්පතක් යයි හැදින්වුවද ආණ්ඩුවේ ප්‍රකාශනයකි. සතිපතා ප්‍රකාශයට පත්කළ ලංකාණ්ඩුවේ ගැසට්පතේ විශේෂ අතිරේකයක් වශයෙන් ප්‍රචාන්ති පළවූයේ ඉංග්‍රීසියෙනි.

පාලක පක්ෂයට උගත් වෙළෙඳුන්ට සහ ප්‍රභූන්ට පමණක් එය වැදගත් විය. ගැසට් පත්‍රයේ හාපුරාවෙන් සිංහල දැන්වීම් දෙකක් ඇතුළත් වූ අතර ආණ්ඩුකාරයාගේ අණ පරිදි අනවසර සංක්‍රමණිකයන් පැමිණීම වැළැක්වීමට අදාළ දැන්වීමක් හා මිනීමැරුමකට සම්බන්ධ වූවකු අල්ලා ගැනීමට ඔත්තුවක් පිළිබඳව දැන්වීමක් පළවූ ඒ ඓතිහාසික දිනය 1820 දෙසැම්බර් 9 වැනි සෙනසුරාදාය.

ක්‍රි.ව. 1802 ලංකාණ්ඩුවේ ගැසට් පත්‍රය පළ වී අවුරුදු 32කට පසු ලංකාවේ පළමු පුවත්පත ලංකම්බු ජර්නල් නමින් ඉංග්‍රීසියෙන් නිකුත්

විය. තැපැල්පති වශයෙන් කටයුතු කළ ජෝජ් ලී එහි කතුවරයාය. ඉන්පසු පත්‍රයක එදා හැඩරුවෙන් 1834 පෙබරවාරි 4 වැනිදා ද ඔබ්සෙවර් ඇන්ඩ් කොමාෂල් ඇඩවර්ටයිසර් නම් පුවත්පත නිකුත් කැරිණ. ද සිලෝන් ඔබ්සවර් නමින් අද දක්වා පවතින්නේ එයයි. මෙයින් පසු ඉංග්‍රීසි පුවත්පත් කිහිපයක් බිහිවිය. මේ අතර සිංහල ප්‍රචාන්ති

පත්‍රයක් වශයෙන් පළ වූයේ (1840) ලංකා නිධානය වේ. සිංහලෙන් නිකුත් වූවද එය සඟරාවක ස්වරූපය ගත්තේය. ඇත්ත වශයෙන්ම එය නමින්ද ලංකා නිධානය පොත නම් විය. මාසිකව පිළියෙළ කර රොබට් ස්පැන්ස් හාර්ඩ් විසින් පළ කරන ලද ලංකා නිධානය 1846 කලාප 77කින් පසු නතරවූ බවද එය ආදර්ශයට ගනිමින් ශාස්ත්‍ර නිධානය

ඇරැඹූ අතර එයද මාසිකව පළ කර වුවත් බවද කියැවේ. කතුවරයා ක්‍රිස්තියානි ගුරුවරයකු වූ ජෝන් පෙරේරා නමැත්තෙකි. කිතුණුවන්ට අයත් සිංහල මුද්‍රණල පැවැති නමුත් බෞද්ධයන් සතු එවැන්නක අවශ්‍යතාව හැම අතින්ම මතු වී බුලත්ගම

ධම්මාලංකාර හිමියන් සියම් රජුගේ උපකාර ඇතිව ලංකෝපකාර නමින් යන්ත්‍රාලයක් අරඹා 1860දී ලංකා ලෝකය පත්‍රය ඇරැඹූ බව පෙනී යයි. වැඩිකල්හොයා එහි ආයු කාලය අවසන් විය. නමුත් කිතුණුවන්ගෙන් බුද්ධාගමට වූ පහරදීමට එය

සමත් වී ඇත. අනතුරුව පවත් ගැනුනේ ලක්මිනි පහන පුවත්පතය. 1862 සැප්තැම්බර් 11 දා එය පළවන බව ද එස්සැමිනර් නම් ඉංග්‍රීසි පත්‍රයෙහි ඒ වසරේ අගෝස්තු මස දැනුම් දී තිබුණි. එවක සඟරාවල මෙන් ලක්මිනි පහන පත්‍රයේද මුල් පිටුවේ ඉහළින් කවියක් පළ කළේය. එය ඉන්පසුව අනිත් පත්‍රද ආදර්ශයට ගත් බව පෙනී යයි. සත්හට මින් සුබ වැඩම

කැමැත්ත යුක්තව කාටත් බැඳෙන සිතැත්ත අත්පිට නැණ දියුණුවෙහි සිතැත්ත මෙන්කොට ලක්මිනි පහණ පවත්න එවන් කවෙකි. ලක්මිනි පහණට මුලිකව ක්‍රියාකළේ වලානේ සිද්ධන්ත, බටුවන්තුඩාවේ පඩිතුමා, කොග්ගල පඩිතුමා සහ ගාල්ලේ ගුණතිලක අතපත්තු මුදලි ආදීහුය. මෙය පුවත්පතක් යනුවෙන්

නොව ආරංචි පත්‍රය නමින් හඳුන්වා තිබේ. එහි ඉංගිරිසි ආණ්ඩුව, රජදම් මිණිවැල (කාව්‍ය) රාජනියෝග (රෙගුලාසි) යන විශේෂාංග පළ වීති. ආර්ථික අපහසුතා මැද ගෙන ගිය පත්‍රය ඇමි. ධර්මරත්න පඩිතුමා කර්තෘත්වය බාර ගත් පසු නව පණක් ලැබීය.

ඉතින්මිනි බිහිවූයේ ලක්මිනි කිරණ පත්‍රයයි. සතිපතා සිතුවරයා නිකුත් වූ එම පුවත්පතද මෙරට පත්‍රකලා ඉතිහාසයට සවිමත් පාදමක් විය. මේ අතර 1866 ජූනි 7 වැනිදා ආරම්භ වූ ඇණාර්ථ ප්‍රදීපය ලංකාවේ හවුල් ගණන් නියම වූ කතෝලික සමාගම මුල් වී පවුම් දෙදහසක් ප්‍රාග්ධනය වශයෙන් යොදා පවත් ගැනුණි. එසේම පළවූ ලිපි ලේඛන කිතු සමයට හිතකර වූ ඒවාය. ප්‍රදීපය අද දක්වා පවත්වා ගෙන ඒම විශේෂත්වයකි. කොටහේනේ දීපදන්තාරාමයෙන් 1867 බෞද්ධ පත්‍රයක් ලෙස සත්‍යමාර්ග සෙනසුරාදාට නිකුත් කළ පුවත්පතේ හිමිකරු එල්.ජේ.ඩී. සිල්වාය. මුද්‍රණය කළේ සර්වඥ

ශාසනාභිවාදී අවුඩු කන්තෝරුවේය. ප්‍රචාන්ති පත්‍ර ඉතිහාසයට එක් වූ ඊළඟ ප්‍රකාශනය සිතුමිණි රුවනාය. 1876 ජූලි 10 දා සිට පළ කල එය නවමගක් ගනිමින් මුල් පිටුවේ ඉහළින් කවියක් නොව දණ්ඩන්ගේ සංස්කෘත ශ්ලෝකයක් සටහන් කර තිබුණි. අනතුරුව සරසවි සද්දස 1880 දී වේරගම පුව් බණ්ඩාර සුරින්ගේ සංස්කාරකත්වයෙන්ද, දිනකර ප්‍රකාශය 1885 දී ඩබ්.පී. රණසිංහ සහ ජී.එම්. පෙරේරා වියතුන්ගේ කර්තෘත්වයෙන්ද ප්‍රකාශයට පත් වූ අතර (1886 යළිත්) ලංකාලෝකය, 1887 දී විවිඳය, දිනපතා ප්‍රචාන්ති සිරිලක සිතුමිණි, කලාංශෝදය, කලාංශශ්‍රීය, සතොලෝකය, සත්‍ය ප්‍රදීපය, අරුණෝදය,

ලංකෝත්තංසය, සත්මිණි කිරුළ, ලං කෝදය, සත්බස නම් පත්‍ර නිකුත් විය. 1906 සිංහල බෞද්ධයා 1907 දිනමිණ, 1910 සිංහල ජාතිය, 1924 ස්වදේශ මිත්‍රයා, 1930 සිළුමිණ, 1947 ලංකාදීප, 1951 ජාතිය, 1953 ජනතා, 1960 දිවයින, සිංහල සමය, සරසවි, ස්වරාජ්‍ය, සිරිකත, ලංකා සමය, සිංහල බලය, පෙරමුණ නමින් බිහිවූ ප්‍රචාන්ති පත්‍ර අපේ සාහිත්‍ය වංශයේ කැපී පෙනෙන ප්‍රකාශන වශයෙන් හැදින්විය හැකිය.

සටහන - දමයන්ති ගුණරත්න